

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Nacionalni posvet v visokem šolstvu PRIZNAVANJE IZOBRAŽEVANJA

Priznavanje, uporaba in prevajanje/tolmačenje strokovnih in znanstvenih naslovov

Brdo pri Kranju, 7. 10. 2014

Irena Deželak
mag. Eva Vilfan Kavčič

Priznavanje tujega strokovnega in znanstvenega naslova v RS

- V RS je priznavanje naslova na nivoju „full acceptance“ , ker se tuj javnoveljavni naslov sprejme in lahko uporablja brez kakršnegakoli postopka.
- Zatakne pa se pri uporabi, prevajanju oz. tolmačenju naslovov.

Mednarodni dokumenti

- Mednarodni dokumenti poudarjajo, da se navaja posamezni naslov v izvorni obliki (oziroma transkripciji v primeru ne-latinskega zapisa), prevajanje naslova v druge jezike pa ni ustrezno.
- **Lizbonska Konvencija in Komplementarni dokument** Lizbonske konvencije – *Revised Recommendation on Criteria and Procedures for the Assessment of Foreign Qualifications* (2010) določa:
 - *24. As a rule, titles of foreign qualifications should be provided in the original language, without translation.*
- **Predloga Priloge k diplomi** (*Diploma Supplement*) določa uporabo naslovov v izvorni obliki. (primeri *Dottore di.., Doctorandus, Kandidat, Baccalaureat, Licence/Licenciat, Master=dodiplomski študiji*)
- **Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES** z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij

Zakon o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/2004)

- **Poimenovanja** političnih funkcij, poklicev ter **strokovnih in znanstvenih naslovov** posameznikov **so v slovenščini**.
- Kadar so imena iz prejšnjega odstavka zapisana tudi v tujem jeziku, ta v zapisu ne smejo biti grafično bolj poudarjena
- **Javno rabo slovenščine** na posameznih področjih javnega sporazumevanja poleg tega zakona, glede na posebnosti posameznega področja, **podrobneje določajo tudi področni zakoni**.
- Če raba slovenščine za posamezno področje ni predpisana s področnim zakonom, se neposredno uporabljajo določbe tega zakona.

Zakon o strokovnih in znanstvenih naslovih

(Uradni list RS, št. 61/2006)

Uporaba slovenskega naslova:

- Strokovni oziroma znanstveni naslov označuje **stopnjo in vrsto izobrazbe**. Pridobljen je na visokošolskem zavodu in **je obvezna sestavina študijskega programa**.
- Zakon določa način tvorjenja naslovov in okrajšave le-teh ter globe za neustrezno uporabo naslovov, ki so pridobljeni v slovenskem visokošolskem sistemu skladno z Zakonom o visokem šolstvu. Sezname naslovov in njihovih okrajšav pa morajo biti javno objavljeni.
- Skladno s tretjim odstavkom 3. člena zakona **se slovenski naslovi ne prevajajo v tuje jezike**.

- Strokovni naslov se pristavlja za imenom in priimkom (dipl. in mag. stroke)
- Znanstveni naslov pa pred imenom in priimkom (dr. in mag. znanosti)
- Nazivi in njihove okrajšave, ki se pridobijo po posebnih predpisih, se ne smejo sestavljati enako, kot to določa ta zakon (primer: Janez Novak mag. revizor)

Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja

(Uradni list RS, št. 87/2011, 97/2011-popr. In 109/2012)

Uporaba tujega naslova v RS:

- Imetnik tuje listine o izobraževanju, ki si je pridobil tuji naziv oziroma naslov, lahko tega uporablja v Republiki Sloveniji **v izvorni obliki** v skladu s predpisi države izvora listine o izobraževanju oziroma v njegovi transkripciji. Tuji naziv oziroma naslov, ki **se ne prevaja v slovenski jezik**, se navaja skupaj z navedbo države izvora listine o izobraževanju, prevedeno v slovenski jezik.
- Določbe iz prejšnjega odstavka se uporabljajo tudi za tuje poimenovanje stopnje izobraževanja ali izobraževalnega programa, ki se v državi izvora uporablja na podoben način kot tuj naslov oziroma naziv v Republiki Sloveniji.

Primeri pravilne uporabe tujih naslovov v RS:

- *doktor medicine, Republika Srbija*
- *Bachelor of Arts, Kraljevina Nizozemska*
- *PhD, Združeno Kraljestvo Velike Britanije in Severne Irske*

Iz vprašalnika

Kako za potrebe v tujini zapišete naslednje slovenske naslove:

- **diplomirani ekonomist (UN):**
 - diplomirani ekonomist (UN)
 - diplomirani ekonomist (UN) equiv. to a Ba in Economics (Hons)
 - nazivov ne prevajamo, ampak jih zapisujemo take, kot jih izda naša fakulteta
 - Skladno z zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih
- **diplomirani ekonomist (VS):**
 - Bachelors of Economics (Ba)
 - Diplomirani ekonomist (VS)
 - Diplomirani ekonomist (VS) equiv. to Ba in Economics
 - Nazivov ne prevajamo
 - Skladno z zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih

- **univerzitetni diplomirani ekonomist:**
 - Univerzitetni diplomirani ekonomist
 - Univ. dipl. ekon. equiv. to Ba in Economics – prebologna programme
 - Nazivov ne prevajamo
 - Skladno z zakonom o strokovnih in znanstvenih naslovih
- **univerzitetna diplomirana anglistka in profesorica španščine:**
 - Bachelor of Arts in English and Professor of Spanish Language
 - Nazivov ne prevajamo
- **magister profesor glasbene pedagogike:**
 - Nazivov ne prevajamo
- **mag. Janez Novak:**
 - Janez Novak, msc.
- **dr. Janez Novak**
 - Janez Novak, Phd
 - Janez Novak, Phd.
 - dr. Janez Novak ali Janez Novak, phd

Prošnje strank:

1. „Diplomirala sem leta 2009 in pridobila naziv univerzitetni diplomirani pravnik. Zanima me, ali imam s tem pridobljen naziv Bachelor of Laws ali Master of Laws. „
2. „Prosila bi Vas ali obstaja možnost za izdajo potrdila oziroma magisterske listine po bolonjskem programu, ki bi bila ekvivalentna diplomi, in sicer izdani diplomski listini v mariboru, diplomirala pred bolonjskim programom dne 11. 12.2009, univerzitetni program, v slovenskem in angleskem jeziku.“
3. Prošnja, da se PhD ali MSc, pridobljen v tujini, za domače potrebe zapiše kot doktor znanosti, v okrajšavi dr., oziroma kot magister znanosti, s kratico mag.

Zdajšnja rešitev z mnenjem, ki ga izda ministrstvo:

- **Informacije o primerljivosti izobraževanja z zdajšnjim slovenskim šolskim sistemom**

Raven izobraževanja, ki jo je imetnica listine dosegla po uspešno končanem pred-bolonjskem visokošolskem študijskem programu, glede na določbo 15. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah ZViS - E, v sedanjem prenovljenem visokošolskem prostoru ustreza ravni izobrazbe pridobljeni po študijskih programih **druge stopnje** iz 33. člena ZViS (po EHEA stopnja *master*).

diplomirani (UN) / diplomirana (UN)		
diplomirani ... (VS) / diplomirana ... (VS)	dipl. ... (UN)	
	dipl. ... (VS)	

Technical, biotechnical, technological fields:		180 - 240
diplomirani inženir ... (UN) / diplomirana inženirka ... (UN)	dipl. inž. ... (UN)	
diplomirani inženir ... (VS) / diplomirana inženirka ... (VS)	dipl. inž. ... (VS)	
diplomirani ... inženir (UN) / diplomirana ... inženirka (UN)	dipl. ... inž. (UN)	
diplomirani ... inženir (VS) / diplomirana ... inženirka (VS)	dipl. ... inž. (VS)	
Pedagogical field:		
profesor ... (UN) / profesorica ... (UN)	prof. ... (UN)	

magister ... / magistrica ...	mag. ...	60 – 120
--------------------------------------	----------	----------

Technical, biotechnical, technological fields:		
magister inženir ... / magistrica inženirka ...	mag. inž. ...	
magister ... inženir / magistrica ... inženirka	mag. ... inž.	1st and 2nd cycle together
Pedagogical field:		=
magister profesor ... / magistrica profesorica ...	mag. prof. ...	300 ECTS at least
Fine Arts fields:		
magister akademski ... / magistrica akademska ...	mag. akad. ...	

Medicine:	
doktor medicine / doktorica medicine	
Dental Medicine:	dr. med.
doktor dentalne medicine / doktorica dentalne medicine	dr. dent. med.
Veterinary Medicine:	
doktor veterinarske medicine / doktorica veterinarske medicine	dr. vet. med.
Pharmacy:	
magister farmacije / magistra farmacije	mag. farm

doktor znanosti	dr.	300
------------------------	-----	-----

Portugalska:

Licenciado
Mestre
Doutor

Italija

Laurea / Diploma universitario: **Dottore**
Laurea magistrale / Laurea specialistica / Diploma di laurea: **Dottore Magistrale**
Dottorato di ricerca: **Dottore di ricerca, Dott. Ric., PhD**
Diploma di Specializzazione: **Specialista**

Razmišljanje o morebitnih rešitvah:

- Ali naslovom zakonsko opredelimo zapis tudi v angleškem jeziku (ali še kakšnem drugem?) in ga pripišemo k naslovu v slovenskem jeziku (diplomiran novinar (UN)/*Bachelor of Arts in journalism (UN)*)?
- Ali si prizadevamo za transparentnost naslovov v smislu bolonje in ob naslovu uvedemo poimenovanja stopnje izobraževanja v skladu z EHEA (*Bachelor , Master, Doctorate*)?
- Kako s predbolonjskimi programi? –na Hrvaškem dobiš potrdilo fakultete o novem naslovu, kadar je to mogoče, tako so rešili tako nekdanje višje kot ostale predbolonjske

Kako zapisati tuje naslove pri nas?

Ali je trenutni zapis v izvornem jeziku z državo ustrezen?

- mag. Jana Novak Feliks, dr. med, Republika Srbija, PhD, Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska

Ali bi bil bolj smiseln zapis z institucijo?

- mag. Jana Novak Feliks, dr. med, Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet, PhD, The University of Nottingham
- ali brez...
- mag. Jana Novak Feliks, dr. med, PhD oz.
- dr. Jana Novak Feliks

Prihodnost...

- Ali počakamo na SOK in bomo v bodoče ob naslovu/kratici dr. ali PhD zapisali v RS raven 10, za v tujino pa 3 (EHEA) ali 8 (EQF-LLL)?